

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

תלונות שווא על אלימות במשפחה

בני משפחה רבים מוסרים תלונות שווא על אלימות במשפחה ומנצלים עד תום את הסנקציות כנגד קרוביהם במטרות שלא לשמן נוצרו על ידי המחוקק ושאין הגנה מפני אלימות במשפחה, אלא התנכלות והתעמרות בבן משפחה על רקע יחסים שעלו על שרטון וניסיון לנצח במאבק הגירושין. שימוש לרעה בהגנות שנקבעו בחוק במטרה לפגוע בקרוב משפחה באמצעות הגשת תלונות שווא חושפות את המתלונן לתביעה בגין הוצאת דיבה ואישום פלילי. יחד עם זאת, המציאות מלמדת כי תופעה מכוערת זו לא מטופלת כלל על-ידי משטרת ישראל והתביעה שכן לדוגמא עד היום לא נפתח אפילו תיק פלילי אחד נגד אישה שרקמה עלילת שווא נגד בעלה. עו"ד אסף דוק מסביר אודות תלונות שווא על אלימות במשפחה והצורך בהנהגת ענישה כבדה כנגד מתלוננים המגישים תלונות סרק.

הגשת תלונות סרק על אלימות במשפחה

אלימות במשפחה לא נחשבת רק לאלימות פיזית. גם צעקות רמות, שבירת חפצים, טריקת דלתות, חבטות בקיר או בשולחן וכמובן איומים שונים נחשבים על-פי החוק לאלימות.

כיום על פי המצב החקיקתי קיימים מספר חוקים העוסקים בכל הקשור לאלימות בתוך המשפחה והענישה הנלווית להם. בין היתר ניתן למצוא את חוק הנוער (טיפול והשגחה), חוק העונשין, החוק למניעת הטרדה מאיימת והחוק למניעת אלימות במשפחה. מתוקף חוקים אלה המשמשים פעמים רבות כאמצעי התנכלות כלפי בני משפחה וכדרך להתעמר בבן משפחה על לא עוול בכפו, ניתן להפעיל את הסנקציות הבאות:

- 1. צו הרחקה** - המדובר בצו אשר בא למנוע את האפשרות של בן משפחה להטריד את קרוביו, לעקוב אחריהם, יצירת קשר ו/או שמירה על מרחק מסוים מהם. צו הרחקה הופך לבעל השלכות קשות על המורחק בייחוד כאשר יש ילדים המעורבים במקרה.
- 2. צו הגנה** - גם כאן המדובר בצו אשר ניתן מכח החוק למניעת אלימות במשפחה, על פיו לבית המשפט הסמכות לתת צו אשר מייצר הגבלה על קרוב משפחה ביכולת שלו לבוא במגע עם קרוביו. הצו יכול אך לא מוגבל להטיל הגבלה על כניסה לדירה, ובדומה לצו ההרחקה להורות על הגבלות ביצירת קשר והחובה לשמירת מרחק באופן פיזי על פי הוראות הצו.
- 3. ענישה פלילית "קלאסית"** - המדובר בעיקר ביכולת להטיל עונשי מאסר, כידוע כיום קיימת מגמה ברורה להחמיר בענישה הקשורה בפשיעה הכוללת אלימות בתוך המשפחה.

בני משפחה רבים **מנצלים** את קיומן של סנקציות כנגד קרובים, במטרות שלא לשמן נוצרו על ידי המחוקק ושאין הגנה מפני אלימות, אלא מטרתן התנכלות לקרוב משפחה והתעמרות בו כתוצאה מיחסים שעלו על שרטון. נטיית הלב הטבעית להגן על "החלש" עלולה להביא לתוצאות מעוותות אלה לעיתים שכוחות ולא פעם קיים ניצול של ממש את החוק ומערכתיו לצרכים אלה.

בית המשפט בישראל נעתר בקלות לבקשות להטיל סנקציות כנגד בן משפחה המבצע לכאורה עבירה בתוך המשפחה כאשר במצב הדברים האמיתי הלכה למעשה לא היו דברים מעולם. החוק למניעת אלימות במשפחה מאפשר להטיל סנקציות חמורות לא פעם בצדק אולם במקרים רבים גם על אנשים שלא ביצעו כל עבירה במסגרת המשפחתית.

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

הליך ביטול תלונה על עבירת אלימות או עבירת מין בתוך המשפחה

רק לעיתים רשיות החוק יסכימו לביטול התלונה, באמצעות הקצין החוקר אשר בודק את המניעים לבקשת הביטול והצגת נימוקים נוספים וזאת רק במקרים בהם עסקינן באירוע חריג. מדיניות זו ננקטת על רקע ההסתכלות על עבירות מסוג זה כעבירות חמורות והעובדה כי ביטול תלונה באלימות במשפחה היא פעולה מורכבת שיש לבצעה בזהירות רבה. כל זאת למרות הכלל על פיו ניתן בדרך כלל לבטל תלונה שהוגשה במשטרה ללא תנאי. בדרך כלל בעקבות ביטולה של תלונה גם ייגזז התיק וכך גם ההאשמות כנגד בן המשפחה. במקרים בהם כבר הוגש כתב אישום והתיק נמצא אצל רשויות התביעה, יכול המתלונן/מתלוננת לבטל את התלונה אולם אין התביעה מחויבת לחזור בה מכתב האישום ובדרך כלל לא תנהג כך. כאשר מדובר בתלונת שווא במסגרת של תביעת גירושין כתוצאה מיצר נקמה מבעבע, ישמש הדבר ככתם על המתלונן או המתלוננת בהליכי הגירושין ואף עלול להשפיע על הסדרי ראייה ומשמורת על הילדים לרעת ההורה המתלונן. כמו כן ככל והצד שמעוניין בכך מציג הוכחות על העובדה כי המדובר בתלונת שווא הרי שעומדת לו האפשרות לתבוע את הצד השני אשר שיקר לרשויות וביזבז משאבים לשווא הן בניזיקין במסגרת החוק לאיסור לשון הרע וחושף את ההורה שהתלונן לשווא גם להליך פלילי.

על אף האמור לעיל, חשוב לזכור עדיין כי קיימים מקרים רבים שבהן תלונת בן המשפחה הינה מוצדקת בנסיבות העניין, כדוגמת מקרי אלימות פיזית ומינית מתמשכים בתוך המשפחה, ולכן כל ניסיון של בן משפחה לנסות ולחזור בו מתלונתו לצורך סגירת התיק הינה רגישה מאוד ולכן גם נתקלת בהסתייגות אוטומטית של גורמי האכיפה למהר ולהיענות לבקשות מסוג זה.

מניעים שכיחים לתלונת שווא על אלימות בתוך המשפחה

המדובר במשחקי שליטה, כוח ודחפים הנובעים ממניעים תחרותיים ואף לשם סחיטה באיומים. נכון להיום, במדינת ישראל, לאור המודעות הרבה שיש לאלימות בתוך המשפחה, בין אם בין בעל לאישה, הורים לילדים, כלומר, הורים שמתעללים או מכים את ילדיהם, התקשורת, שלא בוחלת בשום אמצעי ובוחרת לפרסם את המקרים העסיסיים ביותר ולחשוף פרטים שמדברים ונוגעים בכל אחד ואחת מאתנו, יוצרת הזדהות מדומה לא פעם ב"קורבנות לשעבר", בהוריהם המכים, אלא שעבר זמן רב מאז וכי את הנקמה המתוקה בהוריהם הם בוחרים בדרך אפלה לא פחות ומתנכלים לבני זוגם במסגרת הליך "פירוק החבילה", משמע הליך הגירושין, ומתארים מקרים במסגרת הגשת התלונה שאכן התרחשו במציאות, תוך תיאורים על המקרים והזוועות אותם עברו - אך מי שבאמת היה אחראי לכל היו הוריהם ובילדותם ולא הקורבן האמיתי ולכן לא פעם, קשה לעלות על עקבות התלונה ולהבין כי מדובר בתלונת שווא.

כמו כן, מרבית התלונות מגיעות דווקא מצד נשים בעלי מעמד סוציאקונומי בינוני ומעלה שיודעות לשחק את המשחק של "הקדושה המעונה" וזכות לאוזן קשבת ואמון מלא מצד חוקרי המשטרה שמעדיפים שלא להחליט בדבר מסוכנותו של האדם העומד מולם - דבר שמוביל לנקיטתם בכל האמצעים החוקיים העומדים לרשותם כנגדו, וזאת רק בשל הסערה התקשורתית שאולי ותגיע למחוזם בעקבות שחרורו של "רוצח פוטנציאלי את אשתו" לנוכח אירועי האלימות כנגד נשים שהיו כאן מאז ומתמיד.

אם נעייף מבט אל תוך עולם תלונות השווא המתרחשות בין בני זוג, נוכל לגלות גם מקרים רבים של גבר אשר בחר להיפרד מאשתו מכל סיבה שלא תהיה ולפני ההסכמה מרצון על חלוקת הרכוש, בוחרת האישה לנקום בו ולרקום לו תלונת שווא במשטרה שאין לה כל אחיזה במציאות. הדבר נכון גם כאשר חושפת האישה בגידה אמיתית באמצעות חוקר פרטי ומחליטה למרר לבעלה את החיים בדרכים עקומות, שקשה לתקן.

תלונות שווא על אלימות במשפחה במסגרת הליכי גירושין

בנוסף, תלונות שווא רבות מוגשות במהלכו של הליך הגירושין במסגרת מחלוקות ההורים באשר למשמורת על הילדים או חלוקות

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

הרכוש. לכל הדברים הללו ישנם תמיד סימנים מקדימים המעידים על אופיו האמיתי של בן הזוג מראש והם אלו אשר נועדו להאיר את הדרך ולצפות תהליכים עתידיים כאשר הם מתרחשים למשל:

- אישה שמחליטה להשמיץ את בעלה ולזלזל בו בנוכחות זרים בהזדמנויות שונות.
- אישה שמחליטה להסיט את ילדיה כנגד בעלה הרבה לפני שמחליטים על גירושין.
- אישה שמחליטה לא לעבוד ומנצלת פיננסית את בעלה בסכומים שלא תמיד הוא מצליח לעמוד בהם.

כמובן שהמקרים אשר מתרחשים בינו לבינה בתוך מסגרת הנישואין, כפי שתואר לעיל, יהיו הסימפטומים הראשונים להעיד על אופייה של האישה במסגרת של פירוק החבילה, אך לעיתים יש התערבות חיצונית מצד קרובי משפחה, עו"ד אשר בוחשים בקלחת וחברים "מעודדים" למיניהם וזאת על אף שלא היו סימנים מקדימים המעידים על אופייה של האישה בדבר הגשת תלונת שווא בעתיד.

כמו כן, חשוב לציין כי קיימים מקרים רבים של אלימות במשפחה מצד נשים כלפי בעליהן, אשר כלל אינם זוכים לדיווח או הגשת תלונה מצדו של הבעל שכן הניסיון מלמד כי הגשת תלונה שכזו תיתקל בחוסר רצון של משטרת ישראל להוסיף ולחקור בדבר.

מה שבטוח זה שבכל פעם בה מוגשת תלונה על אלימות במשפחה, נפתחת חקירה משטרתית ולא פעם מתגלה כי תלונת האישה על האלימות היו מוגזמות, אם לא מופרכות מן היסוד. ומה קורה כאשר מתברר כי התלונה של האישה מופרכת מן היסוד? המציאות מלמדת שהיא בהחלט רשאית לעמוד כן ולא יהיה שום דבר שיעמוד בדרכה! שכן עד היום לא נפתח אפילו תיק פלילי אחד נגד אישה שרקמה עלילת שווא על בעלה.

תלונות שווא על אלימות במשפחה מצד ילדים על הוריהם

חשוב שתדעו כי כאן לא מסתיים פרק הגשת תלונות השווא במסגרת המשפחה, על אף שנהוג לחשוב כך, שכן בשנים האחרונות חלה עלייה משמעותית בקרב הגשת תלונות שווא מצד ילדים כלפי הוריהם ואפילו בין אחים.

ילדים מניפולטיביים שמזניחים מן התקשורת מכירים טוב מאוד את המשמעות של אלימות בתוך המשפחה ולכן לעיתים כאשר הם לא מקבלים את מבוקשם מצד הוריהם (כגון: לא מקבלים כסף, רכוש או יחס שציפו לו), אותם הורים "זוכים" לתלונות שווא מצדם, גם אם רק נזפו בהם קלות, כחלק אינטגרלי בלתי נפרד מהחינוך הבריאי. ואם עסקינן בקטינים, העסק רק מחמיר, שכן משטרת ישראל ורשויות הרווחה יתייחסו לאותם הורים כ"אשמים בדינם" ויאמצו בלב חפץ כל סיפור שיוציא הילד מפיו גם אם מדובר בשטות גמורה שכלל לא נבדקה או במצב בו מדובר במילה מול מילה ואין ראיות נוספות שמחזקות את הדברים.

כיוון והמודעות העצמית באשר לאלימות בתוך המשפחה הולך ומתפשט ולא רק באמצעי התקשורת, חשוב שתדעו כי גם בבתי הספר הרבים, מעודדים הפסיכולוגיים החינוכיים, היועצים, המורים ושאר הסגל, את הילדים לשתף בכל דבר, לספר ולחשוף את אשר מתרחש בבית. לרוב הילדים יש דמיון מפותח ואוצר מילים צר ולכן גם משפט תמים שעשויים הם להוציא מפייהם עלול להצטייר לגורמים החינוכיים והטיפוליים כאקט חמור שעל ההורה לתת עליו את הדין, תוך שהם ידובבו את הילד למסור את גרסתו בקלות ראש מבלי שיכול הוא להבין ולהביא בחשבון את התוצאות וההשלכות הקשות העומדות על הפרק עבור הוריו והמשפחה כולה.

גם אם ההורים מעולם לא נקטו ביד אלימה כלפי ילדיהם, ילדים מפונקים ודרמטיים יכולים בקלות למצוא את הדרך הנקמנית במסירת תלונת סרק על הוריהם. הסיבות לכך הן רבות אך לרוב קיים לכולן מכנה משותף אחד - יצר נקמה שמנגן כינור ראשון ותחושות תסכול כלפי ההורים. ילד שלא יודע איך לגשת למשטרה להגיש תלונה על הוריו מכל סיבה שלא תהיה או יודע בתוך תוכו כי ייתכן והמשטרה לא תקנה את הסיפור שלו, כי יהיה עליו לרדת לשורשם של דברים בעת החקירה, ייתכן ויימצא כי הדרך הקלה ביותר עבורו להעליל עלילות שווא תהא דווקא מול אנשים שהוא מרגיש יותר נוח בסביבתם כגון: מורים, יועצים בבית הספר, מדריכים וחונכים, אשר ברובם המוחלט של המקרים יאמצו בחום את סיפור הנקמה שלהם ויעבירו זאת לרשויות אשר כבר ימצאו את הדרכים

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

למרר להורים את החיים ופשוט לתפור להם תיק פלילי על לא עוול בכפם.

אל תגידו לי זה לא יקרה!

אל תגידו לי זה לא יקרה! חשוב להקדים תרופה למכה ולשכור את שירותיו של עו"ד פלילי כבר בסימנים המקדימים לאירוע שבדרך. לעו"ד הפלילי ניסיון רב ממקרים שונים אותם הוא חווה במסגרת עבודתו ולכן מחזיק הוא בהכרח בכלי עבודה רבים בארגזו שיוכלו לשמש אתכם במניעה וסיכול מראש של מהלכים זדוניים של הצד שכנגד, ואין זה משנה אם מדובר בבן זוג במסגרת הליך גירושין, ילד שפלט משפט תמים שסיבך אתכם, או אפילו אח שלא יבחל באמצעים במסגרת מאבקי ירושה.

על אף כל האמור, חשוב לזכור עדיין כי קיימים מקרים רבים שבהם תלונת בן המשפחה הינה מוצדקת בניסיון, כדוגמת מקרי אלימות פיזית ומינית מתמשכים בתוך המשפחה, ולכן כל ניסיון של בן משפחה לנסות ולחזור בו מתלונתו לצורך סגירת התיק נחשבת כ"חשודה" בעיני המשטרה והתביעה לאור רגישות הנושא ומשכך הסתייגותם מלמהר ולהיענות לבקשות מסוג זה.

הנחיות חדשות מטעם פרקליטות המדינה בכל הקשור לתלונות שווא

לאחרונה יצא עדכון להנחיה מספר 2.5 מטעם פרקליט המדינה. העדכון נוגע למדיניות בפתיחת חקירות והעמדות לדין כאשר מתעוררים חשדות למסירה של עדויות או אמירות כוזבות, הן בפני בית המשפט והן בחקירה. מדובר בשורה ארוכה של הנחיות אשר מטרתן היא להגביר את האכיפה מחד, ומאידך למנוע חקירות פחות מוצדקות. יש להבין כי מדובר בנושא מורכב ורגיש בו הופיעו לא מעט בעיות ומכשולים לאורך השנים. לדוגמא, פעמים רבות לא פתחה המשטרה בחקירה לאחר הגשת תלונת שווא, ובמקרים אחרים נפתחו חקירות כנגד אנשים כשהנסיבות אינן מצדיקות זאת לחלוטין. על כן, מטרת העדכון היא לשנות את ההנחיות הקודמות ולחדדן, כך שאכן תפתח חקירה במקרים מוצדקים, ומאידך לא יינקטו הליכים פליליים כשאין אינטרס ציבורי המצדיק את העניין.

חוששים מתלונת שווא של בן משפחה? זומנתם לחקירה או הוגש נגדכם כתב אישום על אלימות בתוך המשפחה?

אם גם אתם מתמודדים עם תלונת שווא של בן משפחה כנגדכם מומלץ להיוועץ עם עורך דין פלילי הבקיא בתחום לאור הרגישות הגבוהה כמובא במאמר זה. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות של אלימות במשפחה מזה תקופה ארוכה ובכך שומרים נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה זומנתם לחקירה או הוגש נגדכם כתב אישום בגין עבירות אלימות בתוך המשפחה פנו ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאירו פרטים ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.